

סמסטר ב - דף 7

ברכות דף נט ב - ס א

ברכת הגשמים

- מה פשר השאלה מאימתי? מי אמר בכלל שמברכים על הגשמים.
- משיצא חתן לקראת כלה - מה זה? ראו ברש"י ובפירושים הבאים:

ערוך ערך חתן

כשתרד טיפה על הקרקע שכבר ירד בו מטר מעלה כמין אבעבועות לפי ירידת הגשמים שהגשמים נקראים חתן והאבעבועות כלה

פירוש הריבב"ן [ר' יהודה יעל"ה ב"ר בנימין הרופא למשפחת הענונים - רומא 1215-1280]

כשהגשמים יורדים על הגומא, המים שבגומא ניתזין ועולין למעלה כאילו באין לנגדן, אותן שלמטה נקראין חתן, וטיפה היורדת נקראת כלה.

ריטב"א

רב האי ז"ל הא דאימתר מברכין על הגשמים משיצא חתן לקראת כלה. מהו חתן ומהו כלה כו' ועד כאן ראינו קדמונינו כשרואים לחלוחית בארץ כו' י"מ כי בלחלוחית הארץ בגשמים שנבלעו בו אין הטפות של אחרי כן נבלעים לאלתר וכשימיר טיף כנגד טיף נוצצות אבעבועות כלפי מעלה כנגד טפה העליונה והבאה מן השמים היא הכלה והיוצאת מן הארץ לקראתה הוא החתן ואע"פ שלמעלה מזה אמר מטרא בעלה דארעא והקרקע הוא הנמשל לאשה והמטר לבעל זהו בדמיון הכללי בין המטר והארץ להוליד הצמחים שלכך נקראת רביעה אבל בגוף המטר עצמו בתחלת בואו קודם שיוליד בנים יש שם בטפות הגשם דמיון החתן והכלה על הדרך שהזכרנו ושני ענינים הם והרמב"ם ז"ל פי' משירבו המים על הארץ ויעלו אבעבועות אבעבועות על פני המים וילכו האבעבועות זו לקראת זו וזה נכון:

- מה פשר ריבוי הדברים שיש בברכת הגשמים. השוו גם לנוסח של הירושלמי:

תלמוד ירושלמי מסכת תענית דף ד/ב

רב יהודה בר יחזקאל אמר הכין הוה יחזקאל אבא מברך על ירידת גשמים יתגדל יתקדש יתברך יתרום שמך מלכנו על כל טיפה וטיפה שאת מוריד לנו שאת ממניען זו מזו שנאמר כי יגרע נטפי מים יזקו מטר לאדו כמה דאת אמר ונגרע מערכך. א"ר יודן אבוי דר' מתנה ולא עוד אלא שהוא מורידן במדה שנאמר ומים תכן במדה. ר' יוסה בר יעקב סלק מבקרה לר' יודן מיגדליא עד דהוא תמן נחת מיטרא קליה שמע אמר אלף אלפים אנו חייבין להודות לשמך מלכנו על כל טיפה וטיפה שאת מוריד לנו שאת גומל טובה לחייבים א"ל הדא מנן לך א"ל הכין היה ר' סימון ר' מברך על ירידת גשמים. וכמה גשמים ירדו ויהא בהם כדי רביעה מלא כלי מחזיק שלש טפחים דברי ר"מ ר' יהודה אומר בתחילה טפח ובשנייה טפחיים ובשלישית ג' טפחים. תני רבי שמעון בן אלעזר אומר אין לך טפח שהוא יורד מלמעלן שאין הארץ מעלה טפחיים כנגדו ומה טעם תהום אל תהום קורא לקול צנוריק. אמר רבי לוי המים העליונים זכרים והתחתונים נקבות מה טעמא תפתח הארץ ויפרו ישע תפתח ארץ כנקיבה הזאת שהיא פותחת לפני הזכיר ויפרו ישע זו פריה ורביה וצדקה תצמיח זו ירידת גשמים אני ה' בראתיו לכך בראתיו לתיקונו וליישבו של עולם. רבי אחא ותני לה בשם רבן שמעון בן גמליאל ולמה נקרא שמה רביעה שהיא רובעת את הארץ.

ברכת הטוב והמטיב

מהם הקריטריונים לברכה זו על פי: סוגיית הגשמים?, סוגיית השתפות [גשמים, הורים, אחים בירושה], שינוי יין בסעודה.

האם רק על לידת זכר [=בן] מברכים הטוב והמטיב – ומה עם לידת נקבה [=בת]?

מה פשר ברכה זו? ראו את ההגדרה של ביאור הלכה:

ביאור הלכה סימן רכג ד"ה * ילדה אשתו

ברכה זו הוא דוקא בדבר שיש לו תועלת והנאה בו כירידת גשמים וירושת הקרובים ולענין ריבוי יין שאחרים נהנים ושותים ממנו עמו [וכדלעיל בסימן קע"ה ע"ש] וכן בלידת אשתו זכר יש לאב ולאם הנאת תועלת חדא דהוה להו חוטרא לידא ומרה לקבורה.

מהי ההשלכה מהגדרה זו לדין ברכה על לידת בת?

כמה מן הפוסקים [כמו הרמב"ם] השמיטו ברכה זו. נימוק מעניין להשמטה זו אנו מוצאים אצל הרב י' אריאלי בספרו עיניים למשפט, לסוגייתינו:

ואפשר לומר דסבירא להו שבן ובת שווים שאין צריך לברך. שהעיקר הוא בזה הנאה רוחנית וקיום מצוות הבורא. [המנהיג עצמו על פי הרפואה אם] שם על לבו [שיהיה כל גופו ואבריו שלמים בלבד ו]שיהיו לו בנים עושין מלאכתו ועמלין לצורכו אין זו דרך טובה [אלא ישים על לבו שיהא גופו שלם וחזק כדי שתהיה נפשו ישרה לדעת את ה' שאי אפשר שיבין וישתכלל בחכמות והוא רעב וחולה או אחד מאיבריו כואב] וישים על לבו שיהיה לו בן אולי יהיה חכם וגדול בישראל [נמצא המהלך בדרך זו כל ימיו עובד את ה' תמיד] "רמב"ם הלכות דעות פרק ג] ולא נתקנה ברכת הטוב והמטיב רק על הטבה גשמית...

ראו גם - אפרים הלבני, ילדה בת מאי מברך? הדרום 10-20 (תשנ"ח), עמ' 43-47. [מופיע גם בספרו בין האיש לאשה (2007)].

ואת התשובות מאתר מורשת המלמדות על מורכבות היחס של אנשי הלכה בני זמנינו לסוגיה:

ברכה להולדת בת

תשובה של הרב דוד לאו
ראשית, שיהיה בשעה טובה, שיעבור הכל בשלום ותוכו לראות נח.
להלכה. בלידת בן מברכים ברכת הטוב והמטיב, הן האב והן האם. בלידת בת מברכים כשרואים אותה לראשונה את ברכת שהחיו (משנה ברורה סי' רכג ס"ב). מו"ד הגרש"ז איערבך לא בירך את ברכת שהחיו על לידת נכדתו, אלא ביקש שיביאו לפניו שני סוגי יין, בירך על הראשון בורא פרי הגפן, על השני בירך הטוב והמטיב, והתכוון גם על לידת הילדה.

תשובה של הרב שרלו:
שאלה: מס' שאלות לגבי ברכה לרגל הולדת בת:
1. ראיתי במספר מקומות (אצל הרב ... לדוג') שניתן לברך "הטוב והמטיב" להולדת בת, מכיוון שכיום אנו שמחים באותה מידה מהולדת בת או בן. האם הרב מסכים עם דיעה זו?
2. אם כן- האם "הטוב והמטיב" באה במקום או בנוסף לברכת "שהחיו"?
3. אנו מעוניינים לתת בע"ה שם לתינוקת בסעודת הודיה משפחתית כשבוטע לאחר הלידה (אם בע"ה הכל יהיה כשורה מבחינת היולדת והתינוקת). האם ניתן לברך את הברכה באירוע או שעדיף בזמן הלידה עצמה?
4. בת זו תיוולד לנו בע"ה לאחר שתי הפלות קשות. האם יש ברכה נוספת שאנו יכולים להגיד כדי לציין את ההודיה הגדולה על החסד הזה שאנו זוכים לו, בע"ה? אנו חושבים להגיד בסעודת ההודיה את "נשמת כל חי" שהבנו כי אומרים בזמן הודיה. האם זה נכון?
תודה רבה, וסליחה על האריכות.
תשובה: שלום וברכה
א. אני מתקשה לקבל פסיקה זו, בשל העובדה שמדובר בפסיקה שהיא מנוגדת באופן מובהק לפסיקה בשולחן ערוך. אמנם, אין לי ספק כי מעמד האישה השתנה לגמרי, ועל בשרי חשתי כי לא היה לי כל הבדל בין לידת בן לבין לידת בת. אשר על כן, לכאורה היה מקום לשנות את הברכה, כי זו אכן תחושתנו המבעית. אף על פי כן, אני מתקשה לומר זאת, ובעיקר בשל העובדה שיש ברכת שהחיו המיועדת לכך והיא אפשרית לחלוטין לבטא את הויתנו.

ב. בוודאי שאם מברכים הטוב והמטיב לא מברכים שהחיינו .
 ג. באופן פשוט, אני מאמין כי ראוי לברך ככל הניתן בשעה שמתפרצת השמחה, כי זו האמת היחידה גדולה .
 ד. איני מכיר ברכה מיוחדת למצב המשמח והמיוחד שלכם. בהחלט מתאים לומר "נשמח כל חי", אולם ללא חתימת הברכה .
 כל טוב, ושמחתם אותנו מאוד

ברכת שהחיינו

- מה פשר המחלוקת ביחס לנסיבות בהן מברכים שהחיינו? – אין לו, יש לו מירושה, יש לו מקניה מוקדמת? האם הדבר קשור לאופייה של השמחה?
- ראו דברי התוספות ד"ה ורבי יוחנן. הן את פסק ההלכה זלו ואת דבריו ביחס לבגדים חשובים. האם שתי הפסיקות עולות בקנה אחד? השוו לדברי הרמב"ם הלכות ברכות פרק י הלכה א:
 ברכות אחרות ודברים אחרים הרבה שאין בהן פתיחה ולא חתימה תיקנו חכמים דרך שבח והודיה להקב"ה כמו ברכות התפלה שכבר כתבנום ואלו הן הבונה בית חדש והקונה כלים חדשים בין יש לו כיוצא בהן בין אין לו מברך ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה:
 מה פשר המחלוקת?

- כח דהיתרא עדיף? מה פירוש? למה? ראו את פירושו של רש"י [ביצה דף ב ב] לעיקרון זה:
 דהיתרא עדיף ליה - טוב לו להשמיענו כח דברי המתיר, שהוא סומך על שמועתו ואינו ירא להתיר, אבל כח האוסרין אינה ראייה, שהכל יכולין להחמיר, ואפילו בדבר המותר:
 האם פרשנות זו מתאימה גם לסוגיה שלנו?

שינוי מין העובר

- מה מסקנת הסוגיה ביחס ליכולת לשנות את מין העובר? השוו ממסקנה זו לדברי הירושלמי:
ברכות פרק ט הלכה ג
 פיסקא הצועק לשעבר כו' דבית ינאי אומר ביושבת על המשבר. היא מתניתא הא קודם כן יצלי. אמר יהודה בן פזי אף היושב על המשבר יכול להשתנות על שם הנה כחומר ביד היוצר ר' בשם דבית ינאי עיקור עיבור של דינה זכר היה. מאחר שנתפללה רחל נעשית נקבה. ואמר רבי יהודה בן פזי בשם דבית רבי ינאי אמנו רחל מנביאות הראשונות היתה. אמרה עוד אחר יהיה ממני. הדא הוא דכתיב יוסף ה' לי בן אחר. בנים אחרים לא אמרה. אלא עוד אחר יהי ממני.

על פי הידע המדעי של היום מין העובר נקבע עם ההתעברות. היש דרך לבאר את הסוגיה [במיוחד את הירושלמי] לאזניים בנות זמנינו?
 ▪ ומה עם הרצון?.... ראו תשובה מן האתר הנ"ל:

תשובה מאתר מורשת
 יש לי בת ואני ב' ה' בהיריון נוסף אני יודעת שיש לי בת , האם שייך להתפלל שישתנה המין של העובר ? או שזה תפילת שווא ? תודה
 שלום!
 מול טוב ושחוככי בעורת ה' ללידה קלה ולילדה בריאה בגופה ובנפשה.
 על פי הנאמר בתלמוד זו תפילה שוא.
 ובכלל מתנת החיים היא כל כך עצומה ששאלת מינו של הילוד ראוי שתתפוס מקום קל יותר. מובן שאנו רוצים להוסיף לעולם בנים ובנות - כדי לקיימו וכדי לקיים את המצווה בשלמותה - אך אין הקב"ה בא במרוניא לבריותיו בדבר שלא נתון לבחירתם - ועל כן יש לקבל את מתנת החיים באהבה [כמה] זוגות וכמה נשים משתוקיים להיות במצבך - יש לך כבר בת ועוד מעט בעורת ה' עוד אחת - איזה אושר].
 שישמע ה' לתפילותייך ולכל תפילות עמו ישראל בכשרות וברצון
 עמית קולא
 חגובה: שישי שלש בנות:

ב"ה זכיתי ויש לנו שלוש בנות מקסימות וכעת ב"ה אנחנו מצפים שוב, אנחנו עדין לא יודעים מה זה ואת האמת? אני תמיד מתפללת שלא משנה מה יהיה המין העיקר שיהיה בריא ושלם ושנעבור את הלידה בשלום גם התינוק וגם אני, מנסיון- יש כל כך הרבה על מה לבקש שהדבר הכי פחות חשוב לי זה המין.

עוד דבר שאני רוצה לומר למגיבה זה שב"ה כשהן תגדלנה קצת ותתחלנה לשחק ביחד את פשוט לא תפסיקי להודות על המתנה העצומה הזאת, הבנות שלי בנות 5 4 ו-2 אני יכולה לשבת כל היום ורק להסתכל איך הם משחקות יחד, פשוט מדהים, אני מוצאת את עצמי מלין פעם ביום אומרת לה' תודה על המתנה המקסימה שהוא נתן לי,

אני מאחלת לך שתהיה לך לידה קלה ובריאה ושתראי הרבה הרבה נחת... שימשיך כך

תפילות שוא

ראו מאמר נספח.

נספח לסוגיית תפילות שוא – מתוך תחומין כרך טז

**הרב נחמיה טיילור ופרופ' עלי מרצבך
תפילה להצלחה בהגרלה**

ראשי פרקים

- א. יש הגרלות שניתן לחזות את תוצאותיהן
- ב. הצועק לשעבר - תפילת שווא
- ג. תפילה להתרחשות נס
- ד. מסקנות

א. יש הגרלות שניתן לחזות את תוצאותיהן

נושאים שונים במדינה נקבעים על פי הגרלה, החל בזכויות בכספים (מפעל הפיס וכו') וכלה בקביעת המקצועות שבהם יש לעמוד בבחינות הבגרות. במקרים רבים נערכות ההגרלות באמצעות מחשב, והציבור חושב שהתוצאה הינה אקראית לחלוטין, בלתי ניתנת לחיזוי מראש. באמת אין הדבר כך בכל המקרים. האקראיות הינה במקרים רבים רק נראית כזאת, אבל למעשה מצוייד המחשב בתוכנה המבצעת פעולות חשבון בין מספרים שהוזנו אליו מראש, הוא שומר בזכרונו את המספרים שעלו בהגרלות קודמות, ובאופן תיאורטי אדם המכיר את נבכי התוכנה, עקב אחר תוצאות ההגרלות הקודמות, מסוגל לאחר חישובים רבים למצוא את המספר "האקראי" שעומד המחשב להוציא. כלומר: אין בהגרלה כזו יסוד של אקראיות, אלא הכל נתון מראש ואנו בלבד הם אלה שאינם יודעים לפענח את הקוד של פתרון.

אמנם נכון שקיימת שיטה אחרת בהגרלות המבוצעות ע"י מחשב. לפי שיטה זו מסתמך המחשב על מספר המכונה "זרע". זהו מספר המתקבל באופן בלתי תלוי לחלוטין, ואין לאיש שליטה עליו. במפעל הפיס, למשל, מתקבל המספר מחלקיק השניה שבו מפעילים את המחשב. במקרה זה האקראיות הינה מושלמת, וגם אילו היינו חכמים יותר ומצויידים בעצמנו במחשב, לא היינו מסוגלים לחזות מראש מהו מספר זה.

ב. הצועק לשעבר - תפילת שווא

הלכה היא, ש"הצועק לשעבר - הרי זה תפילת שווא" (משנה בברכות נד,א). מהותה של תפילה היא כפי שכתב הרמב"ם (הל' תפילה י,כו): "יצעק אדם על העתיד לבא, ויבקש רחמים ויתן הודיה על מה שעבר." הדוגמא שמביאה המשנה לתפילת שווא על העבר היא: "היתה אשתו מעוברת, ואומר 'הי רצון שתלד אשתי זכר'." על מינו של העובר ניתן, לפי הגמ' שם, לבקש רק עד ארבעים יום מההזרעה; וגם זאת רק מפני שאולי "הזריעו שניהם [הבעל והאשה] בבת אחת", שכן מינו של העובר יכול להיקבע לפי קדימות ההזרעה - "איש מזריע תחילה, יולדת נקבה; אשה מזרעת תחילה, יולדת זכר." נמצא, שאין להתפלל ולבקש מהקב"ה שינוי של מצב שהוא כבר נתון וידוע.

שאלה היא אפוא עד כמה יש מקום לתפילה שיתפלל אדם כדי שיזכה בהגרלה. הרי הצבענו לעיל על כך שחלק מן ההגרלות נעשות באופן שניתן היה לחזות את תוצאותיהן מראש, ואם כן תפילה להצלחה בהן תיחשב כתפילת שווא.

אותה דוגמא המובאת בתלמוד הבבלי לתפילת שווא (לאחר ארבעים יום מיצירת הולד) אינה מוסכמת על הכל. בירושלמי (ברכות פ"ט ה"ג) אומרים בית ינאי, שתפילת השווא להולדת בן זכר שמזכירה המשנה היא רק כשכבר יושבת היולדת על המשבר, אבל קודם לכן "הנה כחומר ביד היוצר" (ירמיהו יח,ד). לפי ר' יהודה בן פזי שם ניתן להתפלל על כך אף לאחר מכן, כל עוד לא ילדה. תפילה מעין זו מוזכרת במדרש (בראשית רבה עב,ז), שהביא רש"י על הפסוק "ואחר ילדה בת ותקרא את שמה דינה" (בראשית ל,כא), שהתפללה לאה על העובר שבמעיה שייחפך לנקבה. אמנם במלאכת-שלמה על המשנה בברכות הביא את דברי ר' אליהו מזרחי, שדברי הירושלמי "פליגא אמתנ' דפרק הרואה, ולפיכך צריך לומר דרב הונא בשם רבי יוסי ברייתא אשכחיה ודרש כוותיה." אבל אין כל הכרח לכך: המדרש והירושלמי אינם חולקים על המשנה, אלא מפרשים אותה שלא כפי שפירשוה בבבלי. השאלה היא רק: ממתי תיחשב תפילה כזו כתפילת שווא? לפי הבבלי מארבעים יום ואילך; לפי בית ינאי: מעת שתשב היולדת על המשבר; לפי ר' יהודה בן פזי: מעת שתלד.

ג. תפילה להתרחשות נס

בהבנת דברי ר' יהודה בן פזי, שכל עוד לא יצא העובר לאויר העולם, אין התפילה נחשבת כתפילת שווא, אבל משיצא לאויר העולם התפילה הינה תפילת שווא, חייבים אנו להבחין במהות יצירת הולד. כל עוד הולד לא יצא לאויר העולם, העובר הוא בגדר חומר המקבל צורה, "כחומר ביד היוצר", וממילא מועילה התפילה. דומה הדבר לתהליך כימי שאינו הפיך מבחינה טבעית, ותוצאתו ידועה מראש. מכל מקום מועילה בו תפילה, לבקש מהקב"ה שיכנסו גורמים חדשים כדי לשנות את תוצאות התהליך, ואין זו תפילת שווא. אולם לאחר סיום התהליך, כשהחומר כבר קיבל את צורתו, אין תפילת האדם מועילה, כיון שבכך מבקשים מהקב"ה שיעשה נס, וזהו שינוי מעשה בראשית.

בקשה מהקב"ה שיחולל נס נחשבת כתפילת שווא, והמבקש מהקב"ה שיעשה נס, מנכין לו מזכויותיו, כמבואר בתענית כ.ב. לפי הר"י הוטנר זצ"ל (פחד-יצחק, יום הכפורים מאמר א) זו היתה מהות הנזיפה במשה רבנו בעת שהתפלל - "מה תצעק אלי". אמנם נכון שקריעת ים סוף היתה תנאי במעשה בראשית ("וישב הים לאיתנו" - שמות יד, כז - לתנאו הראשון - שמו"ר ו), אבל כל שינוי ממעשה בראשית הגלוי הרי הוא בגדר נס, והמבקשו מנכין לו מזכויותיו.

על פי זה אנו למדים שלדעתו של דבית ר' ינאי (החולק על ר' יהודה בן פזי בירושלמי שם), הסובר שכל עוד שלא התחילו הצירים מותר להתפלל, אין מין העובר נקבע עד תאריך זה, וממילא תפילתו אינה תפילת שווא. כמובן ששיטות אלו חולקות בעליל על שיטת הברייתא המובאת בבבלי אשה מזרעת תחילה וכו', שרק עד ארבעים יום מועילה תפילה. אולם ר' יהודה בן פזי חולק וסובר שתפילה מועילה עד שעת צאתו של העובר, כי כל עוד לא נגמר תהליך היצירה, אע"פ שמינו נקבע, מ"מ תהליך הלידה לא נגמר ואין תוצאה סופית, וממילא מועילה תפילה. למדים אנו משיטה זו, שאף בהגרלה -

כל עוד לא יצאו תוצאות ההגרלה לאויר העולם, אע"פ שהמספרים כבר נקבעו במחשב - אין זה נחשב כתפילת שווא, כי תהליך ההגרלה לא נגמר וממילא תפילתו מועילה.

בעלי התוספות (סנהדרין כב, א ד"ה ארבעים) אומרים: "ומ"מ מועילה תפילה להופכו או לזכר או לנקבה, דאמרינן בברכות 'ארבעים יום קודם יצירת הולד אדם מתפלל על אשתו שתלד זכר וכו'". אולם בפסקי תוס' כתוב שם בסגנון קצת שונה: "אחרי יצירת הולד תפילתו מועלת לעשותו זכר או נקבה." לדעת התוס', תפילתו הופכת את הזכר לנקבה או להפך; מין העובר נקבע מיד, אלא שעד ארבעים יום מועילה תפילה להופכו, כי התהליך הבסיסי של יצירתו טרם נגמר, וממילא תפילתו אינה תפילת שווא. אולם לשיטת פסקי התוס', תפילתו מועלת לעשות זכר או נקבה; מין העובר נקבע לפעמים ביום הארבעים, וממילא מועילה תפילה כל עוד שלא נקבע מינו.

מחלוקת זו דומה למחלוקת האמוראים בירושלמי, אלא שהירושלמי חולק על הבבלי ביחס לתאריכי הקביעה של המין, אולם העיקרון הוא זהה. לדעתו של דבית ר' ינאי תפילתו היא תפילת שווא לאחר קביעת המין המתרחש בשעה שיושבת על המשבר, וכך היא דעתם של פסקי התוס' שתפילתו אינה מועילה לאחר שהקביעה נעשתה. אולם לדעתו של ר' יהודה בן פזי, כל עוד לא יצאה התוצאה הסופית לאויר העולם מועילה תפילה, וממילא תפילתו מועילה כל עוד שהעובר לא יצא לאויר העולם. כך היא דעת התוס', שאע"פ שמינו של העובר כבר נקבע בהתחלת תהליך ההריון, מ"מ התוצאה הסופית היא לאחר ארבעים יום, וממילא בתקופה זו מועילה תפילה להופכו מזכר לנקבה או להיפך. וכן משמע מדברי הלבוש (רל,א), הגהות ר' עקיבא אייגר (שם) וברכי-יוסף (שם).

ד. מסקנות

על פי הנאמר לעיל מתברר שההיתר להתפלל תלוי בשני תנאים, ושניהם הכרחיים:

א. חסרון בידיעת התוצאות.

ב. התוצאות לא נקבעו באופן סופי.

לכן, לאחר ארבעים יום של ההריון אסור להתפלל שיוולד זכר, כי התוצאה כבר נקבעה באופן סופי אלא שחסרה ידיעת התוצאה. מצד שני, ברור, למשל, שמותר להתפלל לזכות בלוטו של מפעל הפיס - ההגרלה שם נעשית באמצעות כדורים, וכל עוד הכדור לא יצא מהקופסא בה מתערבבים הכדורים יש גם חסרון בידיעת התוצאות וגם הן עדיין לא נקבעו באופן סופי, הכל יכול להשתנות. ברור שאותן הגרלות הבנויות על מספרי "הזרע" (כמו, למשל, שאר הגרלותיו של מפעל הפיס) שכלל אינם ניתנים לחיזוי, הן הגרלות שעד לקביעת התוצאה הסופית עדיין ניתן לבקש עליהן ולהתפלל. אבל נראה שאם ההגרלה במחשב נעשית ללא "זרע", כי אז התוצאות קבועות מראש, ואסור להתפלל לתוצאות.

לעניין ההגרלה לבחינות הבגרות - למרות פניותינו הרבות, לא הצלחנו לקבל תשובה ממשרד החינוך על סוג ההגרלה ושיטת הגרלה שנעשו לבחירת בחינות הבגרות. אולם לאור הנאמר לעיל מסתבר שמותר להתפלל שבחינות הבגרות תיקבענה במקצועות מסוימים, אע"פ שכבר נקבעו הנתונים במחשב, כיון שחסרה לנו הידיעה וכן המחשב עדיין נמצא בשלב של עיבוד הנתונים, ממילא מועילה תפילה, שהרי עדיין התהליך הוא "כחומר ביד היוצר".